

Monumentnummer*: 521382

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2001
Kadaster deel/nr 82636/169

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Andel	Altena	Noord-Brabant

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Andel	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Woudrichem	I			2282
Woudrichem	H			598
Woudrichem	H			602
Woudrichem	H			599
Woudrichem	H			603
Woudrichem	H			600
Woudrichem	H			604
Woudrichem	I			459

Omschrijving**

Inleiding.

SLUIS in 1897 in Ambachtelijk-traditionele trant gebouwd naar model van een vanaf 1808 in zwang zijnd type waaiersluis. Rond 1900 werden Maas en Waal gescheiden door het graven van de Bergse Maas en de aanleg van een afsluitdijk in de Maas bij Andel. In de afsluitdijk kwam de Wilhelminasluis te liggen. Ter herinnering aan de voltooiing van dit belangrijke waterstaatkundige project werd een gedenksteen in Art Nouveau-stijl opgericht en in 1904 door H.M. de Koningin onthuld. Het monument ligt langs de weg op de dam aan Gelderse zijde. De noordzuid gerichte sluis bestaat uit twee delen met over de zuidelijke sluisdeuren een van elders herplaatste brug waarover de verbindingsweg van Noord-Brabant naar Gelderland loopt. De sluizen zijn uniek vanwege de nog steeds in gebruik

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zijnde waaiervlotdeuren die zowel hoog Maas- als Waalwater kunnen keren. Zij verkeren materieel en functioneel in uitstekende staat en kunnen nog steeds handmatig worden bediend. Ten behoeve van de elektrische bediening zijn bedieningshuisjes geplaatst.

Omschrijving.

Het muurwerk van de sluis bestaat uit in staand verband gemetselde machinale rode baksteen en is op de hoeken verstevigd met hardstenen blokken. Elk deel van de sluis heeft twee ijzeren waaiervlotdeuren met ijzeren klinknagels. In gesloten toestand vormen de deuren twee puntdeuren, elk voorzien van een waaier. De waaier draait weg in de waaierkas die de vorm heeft van een kwart cilinder. Een vorm die aan de bovenzijde van de waaierkas herkenbaar is en waarbij een nog steeds functionerend gietijzeren windwerk met tandwielen ligt voor het openen en sluiten van de deuren bij gelijke waterstand. Op elk sluishoofd is een dergelijk instrumentarium bij de waaierkas aanwezig. Verder staat er een blokvormig bedieningshuisje voor het instrumentarium van de elektrische bediening. De bouwsels zijn opgetrokken in rode strekken onder een zadeldak met zwarte betonnen pannen. Aan drie zijden een vierruitsvenster, aan één zijde een deur. Aan beide zijden kan de sluis door middel van twee houten schotbalkdeuren in hardstenen sponningen worden afgesloten.

Waardering.

De sluis is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een waterstaatkundige en technische ontwikkeling. Het is verder van belang als uniek voorbeeld van een waaiervloetsluis. Het heeft architectuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld van een ambachtelijk-traditionele bouwtrant. De sluis heeft ensemblewaarde vanwege de historische en landschappelijke samenhang met de omliggende waterwegen. De sluis is bijzonder gaaf bewaard gebleven en zeer zeldzaam.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterkering en -doorlaat

Functie

Sluis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument